

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dîtîqa (nouum) ḥadāta (testamentum)

Parisiis, 1584

Cap. VIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39367

offendentem propter fuerit vt non volis quod scripsi hoc autem sic
 תהוא דין הרא דכתבת לכו דלא הוא מטל מסכלנא
 coram vt innotescat propter sed in eo qui offensus est cũ ipsum ppter nō etiā
 אף לא מטל הומו דמסכל בה אלא מטל דתתידקורם
 & cũ consolati sumus hoc propter quā propter nos sedulitas vestra Deo
 אלהא הפיטוכון דמטלתו; ¹³ מטל הנא מתכיאין ועם
 quod refocillatos sic Titii ob lz riuū letati sumus abundantius consolatione nrā
 בוואן יתוראית הדין בחרותה דטטוס דאתתניחרת
 de apud eum quodd gloriatu fueram qui in eo omnibus vobis cum spiritus
 דותרה עם כלכוון; ¹⁴ דנמדס דאשתכחרת לה על
 locuti sumus veritatem re in omni sicut sed erubesco non vobis
 אפיכוון לא בחתת אלא איך דבכל מדס קושותא מללן
 reperta est in veritate Titum que apud gloriatio nrā etiam ita de vobiscum
 עככוון הכנא אף שוכחרן דלות טטוס בקושתא אשתכח
 recordatur dum erga vos multiplicata sunt abundantius viscera eius & etiam
¹⁵ ואר דחמוהי יתוראית סניו עלכוון כד מתדכר
 excepistis eum & cum tremore qui cum timore vestri omnium obedientie
 משתמענותא דכלכוון דבחרלתא וברתא קבלתונתו;
 de vobis ego confido re quod in omni ego gaudeo
¹⁶ דלא אנא דבכל מדס תכיל אנא עליכוון;

8 caput
 קפלאון ח
 diei omnis

דכליום

quæ data est Dei gratiam fratres mei autem vobis notam facimus
 מודעינן לכוון דין אחי שיבותה דאלהא דאתיהבת
 afflictionum illorum multa quodd in probatione Macedoniorum in Ecclesijs
 בערתא דמקדוניא; ¹ דבכוניא סניא דאולענהון
 paupertatis eorum & profunditas in gaudium ipsorum fuit abundantia
 יתורתה הות להדותהון ועומקא דמסכנותהון
 q. secundū enim ego testor simplicitatis eorum in diuitias exundavit
 אתיתר בעותרא דפשיטותהון; ² סחד אנא גיר דאיך
 virtutū eorū quā & magis virtutē ipsorū
 הילחון ויתר טן חילהון;

11 Igitur & si scripsi vobis, non propter eum qui fecit iniuriā, nec propter eum qui passus est, sed ad manifestandā sollicitudinē nostram quā habemus pro vobis corā Deo.
 13 Ideo consolati sumus. in consolatione autem nostrā, abundantius magis gaudiū sumus super gaudio Titii: quia refectus est spiritus eius ab omnibus vobis.
 14 Et si quid apud illum de vobis gloriatus sum, non sum confusus, sed sicut omnia vobis in veritate locuti sumus, ita & gloriatio nostra quæ fuit ad Titum, veritas facta est.
 15 Et viscera eius abundantius in vobis sunt, remissioque timorū vestrorū obedientiā, quo modo cũ timore & tremore excepistis illum.
 16 Gaudeo quodd in omnibus confido in vobis.

CAP. VIII.

1 NOTAM autem facimus vobis, fratres, gratiam Dei, quæ data est in Ecclesijs Macedoniæ,
 2 Et quodd in multo experimento tribulationis abundantia gaudiū ipsorum fuit, & altissima paupertas eorum abundavit in diuitias simplicitatis eorum.
 3 Quia secundum virtutem testimonium illis reddo, & supra virtutem voluntarij fuerunt:

12 ἀγαθὸν ἐστὶν ὑμῖν, ὅτι ἐπειδὴ ἡμεῖς ἔγραψαμεν ὑμῖν ὅτι ἡμεῖς ἐπὶ τῷ Θεῷ ἠγαθήμεθα ὑμῖν, ὅτι ἡμεῖς ἐπὶ τῷ Θεῷ ἠγαθήμεθα ὑμῖν, ὅτι ἡμεῖς ἐπὶ τῷ Θεῷ ἠγαθήμεθα ὑμῖν.
 13 Ἴδωμεν ἡμεῖς ὑμᾶς ἐν τῇ δοκιμῇ τῶν Μακεδόνων ἐν ἐκκλησίαις, ὅτι πολλὰ ἦν ἡ θλίψις αὐτῶν, καὶ ἡ ἀπολαύσις αὐτῶν ἐν τῇ ἀπολαύσει αὐτῶν.
 14 ὅτι ἐν τῇ ἀπολαύσει αὐτῶν, ἡ ἀπολαύσις αὐτῶν ἐν τῇ ἀπολαύσει αὐτῶν, ἡ ἀπολαύσις αὐτῶν ἐν τῇ ἀπολαύσει αὐτῶν.
 15 ὅτι ἐν τῇ ἀπολαύσει αὐτῶν, ἡ ἀπολαύσις αὐτῶν ἐν τῇ ἀπολαύσει αὐτῶν, ἡ ἀπολαύσις αὐτῶν ἐν τῇ ἀπολαύσει αὐτῶν.
 16 ἡ ἀπολαύσις αὐτῶν ἐν τῇ ἀπολαύσει αὐτῶν, ἡ ἀπολαύσις αὐτῶν ἐν τῇ ἀπολαύσει αὐτῶν.

1 Γνωρίζωμεν ὑμῖν, ἀδελφοί, τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, ἡ ἡμεῖς ἠγαθήμεθα ὑμῖν ἐν ἐκκλησίαις τῆς Μακεδονίας.
 2 ὅτι ἐν πολλῇ θλίψει ἦν αὐτῶν, καὶ ἡ ἀπολαύσις αὐτῶν ἐν τῇ ἀπολαύσει αὐτῶν, ἡ ἀπολαύσις αὐτῶν ἐν τῇ ἀπολαύσει αὐτῶν.
 3 ὅτι ἐν τῇ ἀπολαύσει αὐτῶν, ἡ ἀπολαύσις αὐτῶν ἐν τῇ ἀπολαύσει αὐτῶν, ἡ ἀπολαύσις αὐτῶν ἐν τῇ ἀπολαύσει αὐτῶν.
 HHh

4 Cum multa exhortatione obsecrantes nos gratiam & communicationem ministerij quod fit in Sanctos.

5 Et non sicut sperauimus, sed semetipsos dederunt primum Domino, deinde nobis per voluntatem Dei.

6 Ita ut rogaemus Titum, ut quemadmodum cepit, ita & perficiat in vobis etiam gratiam istam.

7 Sed sicut in omnibus abundatis fide, & sermone, & scientia, & omni sollicitudine, insuper & charitate vestra in nos, ut & in hac gratia abundetis.

8 Non quasi imperans dico: sed per aliorum sollicitudinem, etiam vestre charitatis ingenium bonum comprobans.

9 Scitis enim gratiam Domini nostri Iesu Christi, quoniam propter vos egenus factus est, cum esset diues, ut illius inopia, vos diuites effecit.

10 Et consilium in hoc do: hoc enim vobis vtile est, qui non solum facere, sed & velle cepistis ab anno priore:

11 Nunc verò & facto perficite: ut quemadmodum promptus est animus voluntatis, ita sit & perficiendi ex eo quod habetis.

12 Si enim voluntas prompta est, secundum id quod habet, accepta est, non secundum id quod non habet.

vt participes essemus multa cum obsecratione a nobis petierunt aze ipsos dederunt

per voluntatem nobis & etiam dno nro primum tradiderunt aze factis

ita incepit vt quemadmodum Tito a petereamus vt nos

in hac etiam ita que erga vos & in charitate vestra

ego expetior charitatis vestre veritate

quoniam vobis quod conducit hoc vobis ego confido

agere etiam sed tantum velle non cepistis

vt quemadmodum quod voluistis id ipsum in opere perficite

ex perficiatis in opere ita ad volendum promptus est

ei quod est id iuxta adfit voluntas enim si vobis quod est

ei quod non est id iuxta non accepta est

12 et si quis non habet

NOVUM
TESTAMEN-
TUM
A.
IV.

4 μὲν πολλῆς ἐπιμελείας δεόμενοι ἡμεῖς, πλὴν χάριτος καὶ πλεονεξίας τῆς ἐλεηθείας τῆς ἐξ ἡμῶν
δοσῆμαίς. 5 καὶ ἡ χάρις ἡ ἀγάπη ἡ ἐλεησίμων ἡμῶν ἐστὶν ἐν αὐτοῖς ἡ δόξα καὶ ἡ εὐχαριστία ἡμῶν ἡμῶν
6 εἰς τὸ ἐπιμελεῖσθαι ἡμᾶς. Τίτι, ἡ χάρις ἡ ἀγάπη ἡ ἐλεησίμων ἡμῶν ἐστὶν ἐν αὐτοῖς ἡ δόξα καὶ ἡ εὐχαριστία ἡμῶν ἡμῶν
7 δι᾿ ὧς ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἡμεῖς ἐπιμελούμεθα πρὸς αὐτὸν, καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ εὐχαριστία ἡμῶν ἡμῶν ἐστὶν ἐν αὐτοῖς ἡ δόξα καὶ ἡ εὐχαριστία ἡμῶν ἡμῶν
καὶ ἐν αὐτοῖς ἡ δόξα καὶ ἡ εὐχαριστία ἡμῶν ἡμῶν ἐστὶν ἐν αὐτοῖς ἡ δόξα καὶ ἡ εὐχαριστία ἡμῶν ἡμῶν
8 ἡ χάρις ἡ ἀγάπη ἡ ἐλεησίμων ἡμῶν ἐστὶν ἐν αὐτοῖς ἡ δόξα καὶ ἡ εὐχαριστία ἡμῶν ἡμῶν
9 καὶ ἡ χάρις ἡ ἀγάπη ἡ ἐλεησίμων ἡμῶν ἐστὶν ἐν αὐτοῖς ἡ δόξα καὶ ἡ εὐχαριστία ἡμῶν ἡμῶν
10 καὶ ἡ χάρις ἡ ἀγάπη ἡ ἐλεησίμων ἡμῶν ἐστὶν ἐν αὐτοῖς ἡ δόξα καὶ ἡ εὐχαριστία ἡμῶν ἡμῶν
11 καὶ ἡ χάρις ἡ ἀγάπη ἡ ἐλεησίμων ἡμῶν ἐστὶν ἐν αὐτοῖς ἡ δόξα καὶ ἡ εὐχαριστία ἡμῶν ἡμῶν
12 καὶ ἡ χάρις ἡ ἀγάπη ἡ ἐλεησίμων ἡμῶν ἐστὶν ἐν αὐτοῖς ἡ δόξα καὶ ἡ εὐχαριστία ἡμῶν ἡμῶν

oppressio & vobis relaxatio fiat ut alijs enim non
 13 לא הוא גיר דלאחרנא תהוא רוחתא ולכון אוליגנא
 vestra ut abundantia vestra hoc in tempore estote in æqualitate sed
 אלא בשויתא הון בזבנא הנא דיתרותכון דילכון
 illorum abundantia eorum ut etiam eorum pro penuria illorum sic
 תהונא לחסירותהון דהנון דאף יתרותהון דהנון
 sicut æqualitas ut sit vestra pro penuria vestra sic
 תהונא לחסירותכון דילכון דתהוא שויתא 15 איך
 sustulit qui parum & is ei superfuit non sustulit qui multum quod is scriptum est
 דכתיב דהו ראסני שקל לא אתיתר לה והו דקליל שקל
 diligentiam qui dedit Deo autem gratia ei defuit non
 לא אתבער לה 16 טיבורין לאלהא דיהכה חפיטותא
 & quia suscepit enim precationem nostram Titi in cor pro vobis hanc
 הדא חלפיכון בלבה דטטוס 17 בעותן גיר קבל ומטל
 autem misimus ad vos prodijt ex eius voluntate ei cura fuit valde
 דטב בטיל לה מן צבינרה נפק צאידיכון 18 שדרן דין
 Ecclesias per omnes in Evangelio cuius laus est illum fratrem nostrum cum eo
 עמה לאחון אינא דתשבוחתה באונגליון בכלהון ערתא
 cum gratia nobiscum ut prodiret Ecclesijs ab delectus deligendo etiam sicut
 19 הכנא דאף מנבא גבא מן ערתא דנפוק עמן משיבותא
 Dei ipseus ad gloriam à nobis quæ administratur hac
 הדא דמשתמשא מן לשוכחה דילה דאלהא
 in nos ponat homo ut non in hoc autem deuitamus nostram & ad cordificationem
 ולרובכן דילון 20 קניטין דין בהדא דלא אנש נטיסין
 enim curamus à nobis quæ administratur dignitate in hac maculam
 מוכא כהדא רכותא דמשתמשא מן 21 יציפין גיר
 hominis filijs coram etiam sed tantum Deo coram non quod pulcrum est
 דשפירתא לא קדם אלהא בלחוד אלא אף קדם בני נשא
 tempore in omni probatur est q. nobis illum fratrem nostrum etiam cum eis verò misimus
 22 שדרן דין עמהון אף לאחון אינא דלן בקא בכל זון
 ob fiduciam diligens magis verò nunc sit quod diligens in multis
 בסניאתא דחפיטא הו השא דין יתראית חפיט בתוכלנא
 quæ erga vos multam
 סניאתא דעליכון

13 Non enim ut alijs sit remissio, vobis autem tribulatio.
 14 Sed ex æqualitate, in presenti tempore, vestra abundantia illorum inopiam suppleat: ut & illorum abundantia, vestra inopia sit supplementum, ut fiat æqualitas.
 15 Sicut scriptum est, qui multum, non abundavit: & qui modicum, non minoravit.
 16 Gratus autem ago Deo, qui dedit eandem sollicitudinem pro vobis in corde Titi.
 17 Quoniam exhortationem quidem suscepit: sed cum sollicitior esset, sua voluntate profectus est ad vos.
 18 Misimus etiam cum illo, fratrem nostrum, cuius laus est in Evangelio per omnes Ecclesias.
 19 Non solum autem, sed & ordinatus est ab Ecclesijs comes peregrinationis nostræ, in hanc gratiam quæ ministratur à nobis ad Domini gloriam, & destinatam voluntatem nostram:
 20 Deuitantes hoc, ne quis nos vituperet in hac plenitudine quæ ministratur à nobis in Domini gloriam.
 21 Providemus enim bona non solum coram Deo, sed etiam coram hominibus,
 22 Misimus autem cum illis fratrem nostrum, quem probauimus in multis sæpe sollicitum esse: nunc autem multò sollicitiorem, confidentia multa in vos.

13 ו לא הוא גיר דלאחרנא תהוא רוחתא ולכון אוליגנא 14 אלא בשויתא הון בזבנא הנא דיתרותכון דילכון
 15 איהו דקליל שקל לא אתיתר לה והו דקליל שקל 16 טיבורין לאלהא דיהכה חפיטותא
 17 בעותן גיר קבל ומטל 18 שדרן דין עמהון אף לאחון אינא דלן בקא בכל זון
 19 הכנא דאף מנבא גבא מן ערתא דנפוק עמן משיבותא 20 קניטין דין בהדא דלא אנש נטיסין
 21 יציפין גיר 22 בסניאתא דחפיטא הו השא דין יתראית חפיט בתוכלנא

HHh ij

23 Sicut pro Tito, qui est socius meus & in vobis adiutor, sicut fratres nostri, Apostoli Ecclesiarum, gloria Christi.

24 Ostensionem ergo quae est charitatis vestrae & nostrae gloriae pro vobis, in illos ostendite in facie Ecclesiarum.

CAP. IX.

1 NAM de ministerio quod sit in Sanctos, ex abundantia est mihi scribere vobis.

2 Scio enim promptum animum vestrum, pro quo de vobis glorior apud Macedones, quoniam & Achaia parata est ab anno praeterito, & vestra emulatio prouocauit plurimos.

3 Mihi autem fratres, ut ne quod gloriamur de vobis euacuetur in hac parte, ut (quemadmodum dixi) parati sitis:

4 Ne cum venerint Macedones mecum, & inuenerint vos imparatos, erubescamus nos, ut non dicamus vos, in hac substantia.

5 Necessarium ergo existimaui rogare fratres ut perueniant ad vos, & preparent re-promissam benedictionem hanc paratam esse sic, quasi benedictionem non quasi auaritiam.

6 Hoc autem dico, Qui parat seminat, parcat & metet: & qui seminat in benedictionibus, de benedictionibus & metet.

23 ἵνα ἵνα Τίτου καὶ ὡς ἑμὸς καὶ εἰς ἡμᾶς συνήρῃς, ὅτι ἀδελφοὶ ἡμεῖς, ὅτι καὶ ἡμεῖς οὐκ ἐλατῶμεν ὑμᾶς.

24 τίς οὖν ἐδίδξεν τὴν ἀγάπην ὑμῶν, καὶ ἡμεῖς καυχώμεθα ὑμῶν ὡς ἀδελφοῦ, ὅτι καὶ ἡμεῖς οὐκ ἐλατῶμεν ὑμᾶς.

sive inter vos & adiutor meus est socius Titus signus Christi gloriae Ecclesiarum sicut Apostoli omnia Ecclesiarum in ostendite in eos de vobis & gloriationis nostrae charitatis vestrae ostendite in facie Ecclesiarum in illos

ieiunij diuisionis
דפלוה דצופנה קפלאון ט

scribo si ego facio superfluum sanctorum autem ministerio hoc & propter animi vestri promptitudinem enim ego nosci ab est parata quidd Achaia apud Macedones de vobis gloriae parata est ab anno praeterito & emulatio autem mihi excitauit multos vestra & emulatio prouocauit plurimos hoc in de vobis qua gloriamur gloriae inanis reddatur nobiscum veniant ne forte parati sitis dixi nos & erubescamus sitis parati non cum & inueniant vos in hac substantia qua gloriamur illa in gloriae erubescimus quod vos dicamus in hac substantia ut veniret his fratribus meis a ut peterem mihi curz fuit hoc perueniant ad vos & preparent re-promissam benedictionem hanc paratam esse sic quasi benedictionem non quasi auaritia ut non benedictione ut ita parati sitis hoc autem dico qui parat seminat & is metet cum defectu etiam cum defectu qui seminat in benedictionibus de benedictionibus & metet eum benedictione eius de benedictionibus

23 ἵνα ἵνα Τίτου καὶ ὡς ἑμὸς καὶ εἰς ἡμᾶς συνήρῃς, ὅτι ἀδελφοὶ ἡμεῖς, ὅτι καὶ ἡμεῖς οὐκ ἐλατῶμεν ὑμᾶς.

24 τίς οὖν ἐδίδξεν τὴν ἀγάπην ὑμῶν, καὶ ἡμεῖς καυχώμεθα ὑμῶν ὡς ἀδελφοῦ, ὅτι καὶ ἡμεῖς οὐκ ἐλατῶμεν ὑμᾶς.

NOVUM TESTAMENTUM A. IV.